

ŠACHOVÝ TÝDENÍK

VYDÁVÁ OBČANSKÉ SDRUŽENÍ PRAŽSKÁ ŠACHOVÁ SPOLEČNOST

18. ČERVNA 2009 ROČNÍK III. ČÍSLO 25

ODHALENÝ VASILIJ IVANČUK

Při své druhé návštěvě Prahy se ukrajinský velmistr Vasilij Ivančuk nevěnoval pouze šachu a společenským povinnostem. V archivu České televize (www.ceskatelevize.cz) je k dispozici asi dvacet minut dlouhý rozhovor, který poskytl pro ČT4 Sport.

Ivančuk na Karlově mostě

„V Rusku máme takové přísloví. Špatný je jen ten voják, který se nechce stát generálem. Špatný je tedy ten šachista, který sedí za šachovnicí a neklade si za cíl vyhrát,“ potvrzuje Ivančuk hlad po vítězství, který neukojil ani po dlouhých letech své kariéry. A pokračuje: „Myslím si, že jsem v šachu dosáhl spousty úspěchů, ale nechci v žádném případě ustrnout na jednom místě. Tím místem je právě výčet úspěchů.“ Je ale už jen jedno místo, kam se Ivančuk může posunout. „Mým hlavním cílem zůstává titul mistra světa v klasickém šachu. Bude to stát hodně práce, ale mám pocit, že mám dobré šance. Třeba Ánand je v mém věku, to napovídá, že mám určitě šanci.“

Ivančuk je světově oblíbený nejenom pro svůj šachový talent, ale i pro schopnost ho na čas zahodit stranou, pro svou renesanční osobnost, a tak v rozhovoru došlo i na celou řadu nešachových otázek.

FISCHER POTŘETÍ, PRODÁNO

Bobby Fischer

Rex a Jeanne Siquefieldovi koupili za 61 000 USD v aukci pořádanou společností Bonhams and Butterfields nabízenou část šachové knihovny legendárního šachisty a jedenáctého mistra světa Bobbyho Fischera. Kolekce kromě více než tří set šachových knih obsahovala také Fischerovy ručně psané poznámky k jeho slavným zápasům proti Marku Tajmanovovi, Bentu Larsenovi, Tigranu Petrosjanovi a Borisi Spasskému. „Jsem nesmírně vzrušený a zároveň velice rád, že jsme získali kolekci nejlepšího šachisty světa všech dob,“ kometoval výsledky aukce Rex Siquefield zakladatel a prezident Chess Club and Scholastic Center of Saint Louis. „Vždy jsem býval

velkým Bobbyho fanouškem a již teď přemýšlím, jak budeme tuto kolekci vystavovat a jak ji zpřístupníme našim žákům.“

POGONINOVÁ SE VDALA A CHYSTÁ ŠACHOVOU KÁMASÚTRU

Natalie Pogoninová

Předním světovým šachistkám se manželství zjevně zamlouvá. Další v řadě čerstvě provdaných šachistek je ruská reprezentantka Natalie Pogoninová (2501). Pátý červnový den se Natalie provdala za svého o rok mladšího přítele, úspěšného IT manažera Petra Ždanova. Se svým stávajícím manželem se poprvé setkali v srpnu minulého roku v průběhu Talova memoriálu a sehráli spolu několik bleskových partií.

Pokračování na straně 2

TIGRAN VARTANOVIČ PETROSJAN NEDOŽITÝCH OSMDESÁT LET ŽELEZNÉHO TYGRA

Před osmdesáti lety, 17. června 1929, se v gruzínském Tbilisi narodil šachista, jehož styl patří k největším záhadám novodobé historie královské hry, devátý mistr světa Tigran Vartanovič Petrosjan.

„K tomu, abych si udělal na osobnost Tigrana Petrosjana jasný názor, musel jsem prostudovat mnoho jeho partií,“ říká exmistr světa, ruský velmistr Vladimir Kramnik, a dodává, že styl devátého mistra světa je pro něho i tak poměrně záhadou. „Snad můžeme Petrosjana považovat

za prvního velkého šachového obranáře. Byl první šachovou osobností, která světu ukázala, že bránit lze prakticky jakoukoli pozici, a zároveň připomněl světu skutečnost, že šachová hra se skládá z mnoha prvků včetně těch obranných.“

Tigran Petrosjan

Pokračování na straně 7

Natalie s manželem Petrem

pokračování ze strany 1

V průběhu roku se jejich společné zapálení pro šachovou hru přeneslo i do jejich života a vyústilo až ve svatební obřad, z něhož jsou dostupné fotografie na adrese: pogonina.com.

Se svým manželem Natalie chystá knihu Šachová Kámasútra. „Dohromady s Petrem chceme ukázat, že je možné principy v sexu aplikovat do šachu a obráceně,“ vysvětluje svoji myšlenku. „Budeme se koukat na nejzajímavější pozice ze zahájení i střední hry a dáme je do souvislosti s pozicemi z Kámasútry.“ Natalie čtenářům představí i teorii lásky, která je „extrémně efektivní nejenom ve zlepšování šachových schopností, ale též kvality osobní života.“ Podělí se s námi o unikátní metody svého „sexšachu“.

FINÁLE GRAND SLAMU VE ČTYŘECH

Silvio Danailov

Finálový turnaj letošního ročníku série Grand Slam se obejde bez účasti Magnuse Carlsena a Levona Aronjana. V Bilbao se místo loňských šesti účastníků představí pouze čtyři šachisté (Topalov, Širov, Karjakin a Griščuk). Proč tomu tak je? „Carlsen s Aronjanem letos nevyhráli ani jeden turnaj zařazený do série. Kdyby ho vyhráli, pak by se finále určitě účastnili,“ odpovídá na námitky ohledně neúčasti dvou světových es ředitel turnaje Silvio Danailov. Není to ovšem jediná kritika finálové

sestavy, již Danailov čelí. Zároveň obhajuje i účast svého svěřence Veselina Topalova, který se do finálového turnaje dostal až dodatečně díky vítězství v loňském turnaji v Nanjingu. „Co by proboha ti zlí jazykové chtěli?“ ptá se řečnický Silvio Danailov. „Chtěli by, aby světový hráč číslo jedna a vítěz loňské série Grand Slamu letos nemohl hrát? Já tyto hlasy jednoduše nechápu,“ kroutí hlavou bulharský mezinárodní mistr. Přes pouhé kvarteto účastníků však bude mít turnaj v Bilbao nejméně deset kol.

SVIDLER MOC LÍNÝ NA TITUL MISTRA SVĚTA

Petr Svidler

„K tomu abyste se stali mistry světa, si musíte jednoduše říct, že je titul pro vás to nejdůležitější na světě a ostatní je podružné,“ říká mnohonásobný ruský přeborník Petr Svidler a přiznává, že on sám k tomu nikdy neměl sílu a to i díky své lenosti. „Ve srovnání s Kramnikem já v podstatě vůbec nepracuji, ale ve srovnání s člověkem, který jednou za dva měsíce otevře šachový časopis zase pracuji téměř neustále.“ Kradosti ze šachu pak podle Petra Svidlera stačí jenom velice málo. „Třeba když se vám narodí dítě, pak vám připadne jakkoli těžký turnaj jako dovolená. Hrajete zítra černými s Kasparovem? Paráda! Bude to skvělý relax!“

DEVÁTÉ PORUBSKÉ JARO 2009

Dalibor Trapl (2114) z VOKD Poruba se stal vítězem „Memoriálu ostravských šachistů“, který probíhal od šestého do čtrnáctého června v Porubě. Mezi dvaceti osmi šachisty získal v devíti kolech šest a půl bodu a druhého v pořadí Pavla Karhánka (2202) z Petřvaldu předstihl o půl bodu. Bronz patří Traplovu oddílovému kolegovi Karlovi Trombikovi (2108). Kompletní výsledky turnaje na adrese: chess-results.com.

ŠACHOVÝ TÝDENÍK

CHCETE DOSTÁVAT ŠACHOVÝ TÝDENÍK KAŽDÝ ČTVRTEK ZDARMA DO SVÉ E-MAILOVÉ SCHRÁNKY?

STAČÍ SE ZAREGISTROVAT NA www.praguechess.cz

VYDÁVÁ OBČANSKÉ SDRUŽENÍ PRAŽSKÁ ŠACHOVÁ SPOLEČNOST

JANSTA KOSTKA — & — SPOL.

Advokátní kancelář Jansta, Kostka & spol.
svým klientům garantuje nejvyšší odbornou a profesionální úroveň
poskytovaných právních služeb.

Advokátní kancelář Jansta, Kostka & spol. patří mezi přední renomované advokátní kanceláře působící na českém advokátním trhu, která poskytuje svým klientům právní služby ve všech oblastech českého práva a práva Evropské unie, přičemž se zejména specializuje na oblast práva obchodních společností, práva veřejnoprávního sektoru a veřejných zakázek, práva nemovitostí, smluvní agendy, arbitráže, soudních sporů a vymáhání pohledávek.

Advokátní kancelář Jansta, Kostka & spol., Těšnov 1059/1, 110 00 Praha 1, Česká republika
tel.: (+420) 221 875 402-9 • fax: (+420) 221 875 401 • kancelar@jansta-kostka.cz • www.jansta-kostka.cz

BOJE BEZ REMÍZ

Ruský prapor v Rusku podržel i díky neúspěchu ruské hry Alexandr Motylev. Právě on se stal po téměř dvoutýdenních bojích vítězem desátého ročníku turnaje nesoucího jméno dvanáctého mistra světa v šachu Anatolije Karpova.

Jubilejní ročník byl v mnoha ohledech skutečně ročníkem rekordním, když zvítězivší ruský velmistr získal v devíti turnajových kolech historicky nejvyšší počet sedmi bodů a na druhého v pořadí získal náskok celého bodu. Kromě rekordního zisku svého vítěze se desátý ročník do historických analýz zapsal i svojí rezultatívností, když smírně skončilo pouze dvacet ze čtyřiceti pěti odehraných partií. Z tohoto rekordu měli jistě radost šachoví příznivci a pozitivně se v tomto smyslu vyjádřil i sám Anatolij Karpov. Naopak hlavního turnajového favorita Alexeje Širova množství rozhodnutých partií rozhodně nepotěšilo. Nedávný vítěz superturnaje v Sofii si totiž svoji pouh sibiřským turnaje doslova protrpěl, když z devíti partií dokázal pouze čtyřikrát remizovat.

Rozhodující partií pro výsledek turnaje byl souboj předposledního kola mezi v té době vedoucími Alexandrem Motylevem a ázerbájdžánským velmistrem Vugarem Gašimovem. Partii si po jejím skončení s chutí pochvaloval, kromě jejího vítěze, také sám velmistr Karpov, který ocenil její poklidný poziční styl, jenž dvanáctého mistra světa zdobil po většinu jeho kariéry.

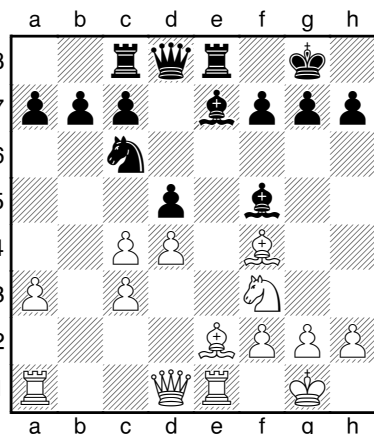
ALEXANDR MOTYLEV (2677) - VUGAR GAŠIMOV (2730)

Ruská obrana [C42]
Pojkovskij Karpov 2009

1.e4 e5 2.Jf3 Jf6 Volbou zahájení dává velmistr Gašimov najevo, jaký výsledek partie by jej plně uspokojoval. S ruskou má bohaté a úspěšné zkušenosti, ale tentokrát se mu jeho věrná zbraň neosvědčí.

3.Jxe5 d6 4.Jf3 Jxe4 5.d4 d5 6.Sd3 Jc6 7.0-0 Se7 8.c4 Jb4 9.Se2 0-0 10.Jc3 Sf5 11.a3 Jxc3 12.bxc3 Jc6 13.Ve1 Ve8 14.Sf4 Mnohem častějším a v dnešní době již notoricky obehnaným pokračováním je 14.cxd5 Dxd5 15.Sf4 Vac8.

14...Vc8

15.c5 Bílý pěšec se snaží získat pro svého vůdce co nejvíce prostoru na dámském křídle a ponechává v centru šachovnice pevnou pěšcovou strukturu. Tlak na „b“ sloupci by ale podle on-line komentátora GM Zagrebelného neměl být nijak nebezpečný. „Zprv, pole b1 je kontrolováno černým střelcem a za druhé, pokud bude černý potřebovat, kdykoli může zahrát Vb8, nebo b7-b6.“

15...Sf6 16.Da4 a6 Na okamžitě 16...Dd7 by bílý mohl pokračovat 17.Sb5 a6 (=17...Vxe1+ 18.Vxe1 a6 19.Sxc6 Dxc6 20.Dxc6 bxc6 21.Sxc7) 18.Sxc6 Dxc6 19.Dxc6 bxc6 20.Sxc7 s výhodou bílého.

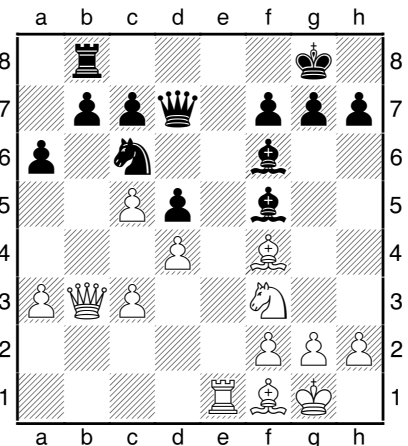

GM Alexandr Motylev

17.Sf1 Nejde zcela jistě brát 17.Sxa6? pro 17...Va8!.

17...Dd7 Zajímavě může pro černého vypadat také 17...Ve4!? 18.Sg3 h5 19.h3 h4 20.Sh2 Dd7. (GM Zagrebelnyj)

18.Db3 Vxe1 19.Vxe1 Vb8

20.Sg5 První nový tah v partii. Dobře pro bílého vypadá také 20.Se5 Jxe5 21.Jxe5 Dd8 (21...Sxe5? 22.Vxe5 s úderem jak na pěšce d5, tak jeho kolegu na a6.) 22.g3 a bílý má na své straně malou výhodu. Slabší je naopak již vyzkoušené 20.Je5 pro 20...Sxe5 21.Sxe5 b6 22.Sg3 bxc5 23.Da4 c4 s dobrou hrou černého podle partie Antonio-Roussel, Montreal 2005. 20...Sxg5 21.Jxg5 b5 22.Jf3 Po 22.cxb6 vyrovná černý pomocí 22...h6 (nikoli však 22...Vxb6? pro vítěznou 23.Dxd5!+.) 23.Jf3 Vxb6 s rovnou hrou.

22...Dd8 23.Da2 Se4 24.Jd2 Sg6

Konečné pořadí

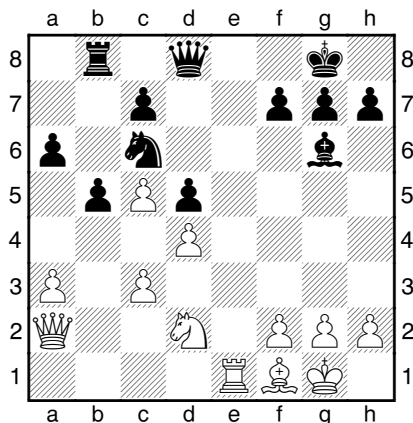
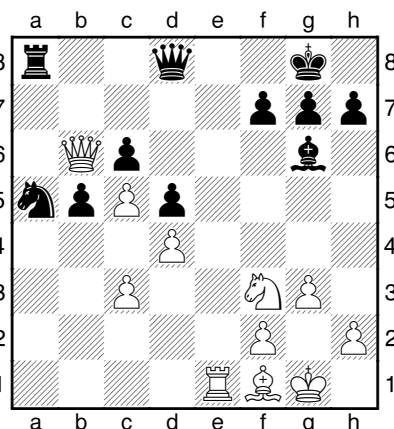
1. Motylev, Alexandr	RUS	(2677)	7
2. Gašimov, Vugar	AZE	(2730)	6
3. Sutovskij, Emil	ISR	(2660)	5
4. Inarkijev, Ernesto	RUS	(2676)	5
5. Rublevskij, Sergej	RUS	(2702)	4,5
6. Bologan, Viktor	MDA	(2690)	4,5
7. Oniščuk, Alexandr	USA	(2684)	4,5
8. Naiditsch, Arkadij	GER	(2700)	3,5
9. Jefimenko, Zachar	UKR	(2682)	3
10. Širov, Alexej	ESP	(2745)	2

GM Vugar Gašimov

alternativu uváděl ve svém komentáři GM Zagrebelnyj, když zde bílému doporučoval pokračování 30.Sxd5!? Vxa2 31.Sxa2 Da8 32.Sb3.) 30...bxc4 31.Je5 stojí bílý o něco lépe.

29...Va8 30.Db7 Ja5 31.Db6

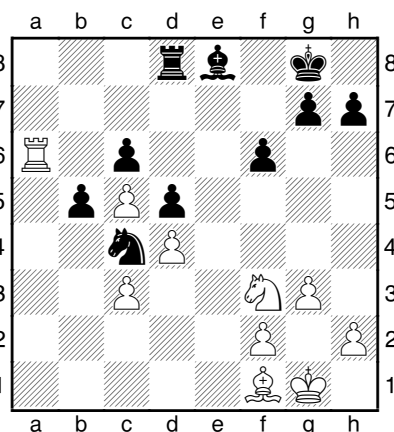

25.g3 Černý se v na první pohled jalové pozici nemusí cítit vůbec příjemně. Plán bílého je celkem jasný. Svými figurami zatlačí na pěšce d5, a pokud černý odejde jezdcem z c6 a podpoří napadeného centrálního pěšce tahem c7-c6, zahraje a2-a4 s ideou otevření sloupce „a“ s dalším možným proniknutím svých figur právě k černému pěšci na c6.

25...Ja5 26.a4 c6 Po 26...Jc4 27.Jf3 může bílý například uzavřít o výměně svého střelce na c4 s tím, že jeho jezdec by měl být v dalším průběhu aktivnější než černý střelec na g6. Měnit na c4 ale bílý pochopitelně nemusí. 27...c6 28.axb5 axb5 29.Da7 Va8 30.Db7 Ja5 31.Db6 s podobnými důsledky jako v partii.

27.Jf3 Jc4 28.axb5 axb5 29.Da7 Bílý mohl také zkusit výměnu 29.Sxc4, protože po 29...Va8 (29...bxc4 30.Da4 by dalo bílému jasnou výhodu.) 30.De2 (Zajímavou

31...f6 Velmistr Gašimov odebrává bílému jezdcí pole e5, odkud by mohl tlačit na Achillovu patu černého (pěšce c6), a zároveň připravuje pro svého střelce obrannou pozici na poli e8. Černý nemá čas na odběr jednoho se soupeřových pěšců po výměně dam 31...Dxb6? 32.cxb6 a následném 32...Vb8 pro hezké 33.Va1! Jc4 34.Sxc4 bxc4 35.b7+-a bílý lehce vyhraje. 32.Va1 Jc4 33.Dxd8+ Vxd8 34.Va6 Se8

35.Je1! I přes odebrání pole e5 nachází bílý jezdec cestu ke slabému černému pěšci. Převod jezdce na pole b4 ještě více připoutá přeživší černé figury k obraně životně důležitého pióna.

35...Jb2 36.Jc2 Ja4 37.Jb4 Vc8 Beznadějně je 37...Jxc3 38.Jxc6 Sxc6 39.Vxc6 s pravděpodobnou výhrou bílého.

38.Ja2 Jinou možností je zahrát 38.Sh3, ale po 38...Vc7 39.Va8 Kf7

Šachový magazín

www.sachinfo.cz
SACHinfo

8x ročně potěšení pro každého šachového fanouška!

- rozhovory
- teorie
- problémový šach
- korespondenční šach
- komentované partie z nejdůležitějších světových i domácí akcí
- Koncovky
- Hádání tahů
- soutěžní křížovka
- Co-kdy-kde
- a další...
- V každém čísle barevná příloha
- pevná vazba
- minimálně 100 stran

Roční předplatné 580 Kč

VYDÁVÁ:
ŠACHinfo
Ing. Břetislav Modr
pošt. příhr. 3
150 21 Praha 5
info@sachinfo.cz
www.sachinfo.cz

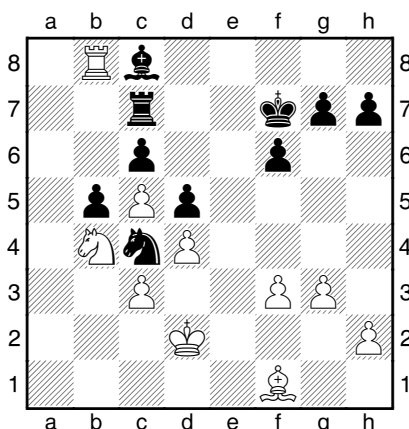

GM Alexej Širov

bílému nevychází sázka na dobytí pěšce c6 po 40.Vc8 Vxc8 41.Sxc8 Jxc3 42.Kf1 Je4 43.Sb7 (Nepomáhá ani 43.Ke2, protože černý jezdec je neskutečně rychlý a stihne být všude přesně na čas: 43...Jg5 44.Sb7 Je6 45.Kd3 Jd8a černý by mohl vyhrát.), černý má totiž k dispozici 43...Jd2+ 44.Kg2 Ke6 45.Sxc6 Sxc6 46.Jxc6, a po 46...Jb3 bílý dokonce prohraje. Výhodu dává bílému, nehledě na ztrátu pěšce na c3, také 38.Va7 Jxc3 39.Sh3 Vb8 40.Se6+ Kf8 41.Kf1, kdy se může stát, že černému jednou dojdou smysluplné tahy. **38...Vc7 39.f3 Sg6 40.Jb4 Se8 41.Ja2 Sd7** Tah střelcem na d7 rozhodně neznamená, že by hrál velmistr Gašimov na výhru. Po skončené časové tísni si černý všiml, že po 41...Sg6 může bílý zahrát nepříjemné 42.Va8+ Kf7 43.Jb4 Jxc3 44.Va6± s jasnou výhodou bílého. **42.Kf2** Černé figury jsou méně pohyblivé, ale na přímé proražení soupeřovy obrany nemá bílý prozatím prostředky. Proto se rozhoduje poslat na dámské křídlo ještě svého krále. Bránou pro jeho průchod do černé pozice bude opět pole b4. **42...Sc8 43.Va8 Kf7 44.Ke3 Sb7** Černý střelec byl v zájmu udržení slabého pěšce nucen opustit dlouhou diagonálu b1-h7 a přestěhovat se do mnohem nehostinnějších pustin „severozápadního“

rohu šachovnice, což je pro bílého značným ulehčením.

45.Vb8 Sc8 46.Kd2 Jb2 47.Jb4 Jc4+

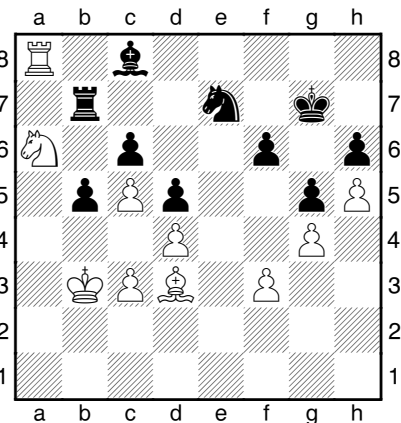
48.Kc1 Jinou možností, jak se pokusit o výhru, byla výměna 48.Sxc4 bxc4 s další snahou převést svého krále na b6. Bílý však soudí, že mu opticky dobře postavený černý jezdec nemůže nijak ublížit, a pokračuje v přesunu krále na dámské křídlo.

48...Je3 49.Se2 Sd7 50.Va8 Pustit černou vez na sloupec „a“ by nemuselo být dobrým nápadem...

50...Jf5 51.Ja6 Vb7 52.Kb2 Je7 53.Kb3 Sc8 54.Sd3 „Charakter pozice je takový, že bílý nemusí vůbec nikam pospíchat a může si své rozhodující akce v klidu připravit. Místní konce minulého století by v takovém případě udělali několik klidných tahů a následně pak v domácí analýze odložené partie hledali konkrétní cestu k výhře.“ (GM Zagrebelnyj)

54...g6 55.Jb4 Vc7 56.g4 Gašimovova pevnost na dámském křídle prozatím pevně stojí. Jezdec z e7 spolehlivě kryje střelce na c8 a na pokus bílého krále o proniknutí vpřed (Kb3-b4-a5) zahraje černý např. Vb7 a cestě bílého monarchy je konec. Proto se bílý snaží rozhýbat pozici na opačné straně šachovnice.

56...h6 57.h4 g5 58.h5 Kromě pěšce na c6 nyní musí černý koutkem oka sledovat i zafixovaného pěšce na h6, ke kterému by potenciálně mohla proniknout bílá věž. Navíc se na královském křídle otevřela bílá pole, po nichž se bude případně moci projít bílý střelec. **58...Kg7 59.Ja6 Vb7**

60.Kb4 f5 Černý si nemůže dovolit stát na místě, a tak se rozhoduje pro různé – byť nedostatečné – řešení. Například po 60...Kf7 61.Ka5 Kg7 62.Jb4 Kf7 63.Sg6+ Kg7 64.Se8 černý pěšec bez náhrady padne. Nepomáhá ani 60...Sd7 61.Ka5 Sc8 62.Jb4 Sd7 (62...Kf7 63.Sg6+ Kf8 64.Sf5+-) 63.Ka6+-.

61.Sxf5 Sxf5 62.gxf5 Jxf5 63.Ka5 Vyhrává také 63.Vc8 Je7 64.Vb8 Va7 65.Ka5+-.

63...Jh4 64.Jb4 Jxf3 65.Jxc6 g4 66.Je5! Bere černému zbytek jeho nadějí.

66...Jxe5 67.dxe5 g3 68.c6 Vf7 69.e6 Vf2 69...Ve7 70.Kb6 Vxe6 71.Va1+-.

70.Va7+ Kf6 71.e7 Va2+ 72.Kb4 Ve2 73.c7 Ve4+ 74.Kb3 Vxe7 75.Va6+ 1-0

Václav Pech

**BORIS GELFAND:
DESET
POZORUHODNÝCH
PARTIÍ**

*vydala Pražská šachová společnost,
Praha 2006*

Knihu deseti podrobně komentovaných partií izraelsko-běloruského šachisty Borise Gelfanda, doplněnou o krásný portrét tohoto hráče od velmistra Lubomíra Kaválky, si můžete objednat na dobírku na adrese:

PRAZSKA.SACHOVA@GMAIL.COM

Cena: 148 Kč plus poštovné

NEDOŽITÝCH OSMDEŠÁT LET ŽELEZNÉHO TYGRA

pokračování ze strany 1

Velmistr Kramnik se však obává, že osobnost a styl devátého mistra světa jsou v současnosti popisovány nepřilíš přesně. „Byl brilantním taktikem a excelentním stratégem, ale myslím, že jeho cit pro pozici zaostával například za Smyslovem,“ konstatuje Kramnik s tím, že umění tuhé obrany a skvělá taktika byly Petrosjanovými hlavními devizami. Jenom fantastický taktik může být zároveň stejně dobrým obráněm. Dalším z charakteristických rysů devátého mistra světa byl nepochybně výjimečný cit pro nebezpečí.

„Celkově si myslím, že byl velice stálým, pevným a vyváženým šachistou se silnou nervovou soustavou a ohromnými vrozenými dispozicemi. A právě touto pevnou, ale jistou cestou dokráčel ke svému cíli – titulu mistra světa.“ Vytrvalost a houževnatost jsou vlastnosti, kterými lze kariéru Petrosjana popsat poměrně velice přesně. Miroslav Filip napsal o Petrosjanovi toto: „Petrosjanův vzestup byl pomalý, ale vytrvalý. Ve svém prvním větším mezinárodním vystoupení na mezipásmovém turnaji ve Stockholmu se stal velmistrem; o deset let později mu první místo v turnaji kandidátů dalo legitimaci k zápasu s Botvinnikem. Těch deset let bylo vyplněno množstvím mezinárodních soutěží, ve kterých Petrosjan dosahoval vždy vynikajících výsledků, nikoliv však prvních míst – to se mu podařilo poprvé až v Caracau! Počet jeho prohraných partií za tato léta by se dal spočítat na prstech; kritikové vždy oceňovali jeho široký talent, poziční odhad a vzácně vyvinutý smysl pro vlastní bezpečnost, doporučovali mu však smělejší způsob hry i za cenu podstoupení určitého rizika.“

Zda byl ovšem světový primát od počátku Petrosjanovým hlavním cílem, není zcela jasné. „Víte,

myslím si, že otec ani příliš po titulu světového šampiona netoužil,“ míní Petrosjanův syn Michail Tigranovič a svůj názor dokládá následujícím způsobem: „Před poslední partií pro něho vítězného turnaje kandidátů, který se hrál na exotickém Curacau, nám zavolal domů a vůbec nechtěl nastoupit k poslední parti-

tii. Tehdy říkal: ‚Když vyhraji, pak budu muset sehrát zápas s Botvinnikem a nedej bože, abych ho vyhrál a stal se mistrem světa. Přibude mně jen spousta dalších starostí.‘ Řešení se tehdy našlo a rodinná rada doporučila otci, aby v poslední partií nabídl remízu a nechal na osudu, jestli se k zápasu o titul probouje. To se poté, co Paul Keres prohrál svoji partií, také stalo.“ Vztahy mezi Michailem Botvinnikem a Tigranem Petrosjanem byly do určité doby naprosto korektní až přátelské. „Botvinnik totiž nevěřil, že by tatínek mohl jakkoli ohrozit jeho post mistra světa, a hodně mu pomáhal,“ říká Michail Petrosjan potvrzující na druhé straně skutečnost, že pokud někoho považoval Botvinnik za svého konkurenta, tak s ním jednoduše nemohl mít dobré vztahy. „Mistr světa se tehdy skutečně snažil otci všechno znepríjemnit a přiznávám, že se mu to zpočátku i dařilo. Botvinnik chtěl třeba začít zápas už v únoru a táta by raději hrál v květnu, protože ho každou zimu trápila nepříjemná bolest uší. Spor se táhl několik měsíců a musel ho nakonec rozsoudit až tehdejší prezident FIDE.“

Devátý mistr světa šachové historie Tigran Petrosjan

Jedním z hlavních Petrosjanových rysů té doby byla neporazitelnost. Tigran Vartanovič prohrával pouze několik málo partií ročně a to se mu podařilo dodržet i v zápasu s Botvinnikem, kde po porážce v úvodní partií kapituloval již pouze jedenkrát. „Otec si ale i tak před začátkem zápasu příliš nevěřil,“ vzpomíná Michail Tigranovič a uvádí hned jednu příhodu ze začátku zápasu. Botvinnik si přinášel na partií velkou termosku s černou kávou a to samé dělal i jeho vyzyvatel – jeho termoska ovšem byla výrazně menší. „Všechno je, jak má být,“ říkal mi tehdy tatínek. „On je šampion a já pouze kandidát.“

První mezinárodní turnaj, „mezipásmo“ ve Stockholmu 1952, nebylo pro Petrosjana důležité pouze ze sportovní stránky. Jeho výsledek totiž ovlivnil i jeho osobní život, když mu přisoudil i životní partnerku Ronu Jakovlevnu, o kterou se tehdy zajímal ještě jeden velice silný sovětský šachista – Jefim Geller. „Říká se, že se budoucí paní Petrosjanová tehdy nemohla mezi dvěma úspěšnými mladíky dlouho rozhodnout,“ říká velmistr a spisovatel portrétů slavných šachistů Genna Sosonko. Na otázku

Čerstvý mistr světa

novinářů ohledně své volby odpověděla Rona Jakovlevna jednoznačně: „Mezipásmový turnaj rozhodne.“ A v turnaji předběhl Petrosian Gellera o půl bodu... A šachy byly v budoucnu to jediné, v čem Tigran Vartanovič svoji ženu bez problémů porážel. „Nebudete tomu věřit, ale matka byla prakticky ve všech hrách kromě šachu lepší než otec. Zejména když spolu hráli preference. Tam byla máma velmistrem a otec se proměnil v průměrného hráče první výkonnostní třídy.“ Ohledně osobního života a světských radovánek byl velmistr Petrosian poměrně asketický. „Alkohol byl tátovi zcela lhostejný,“ potvrzuje syn devátého mistra světa, ale zároveň dodává, že otcův asketismus nebyl rozhodně stoprocentní. „Tatínek měl velice rád jídlo a v tomto oboru u něho kralovaly šašliky a arménský sýr. Pokud jste mu někdy chtěli udělat radost, tohle nikdy nezklamalo.“ Další Petrosianovou vášní byl fotbal, kde patřil ke skalním fanouškům moskevského Spartaku. „Dokonce když se vrátil z vítězného turnaje kandidátů, okamžitě se ptal na letišti maminky, jestli mu koupila lístky na moskevské derby mezi Spartakem a CSKA. Když zjistil, že ano, tak se hned z letiště vypravil na stadion a stihl tam začátek druhého poločasu.“

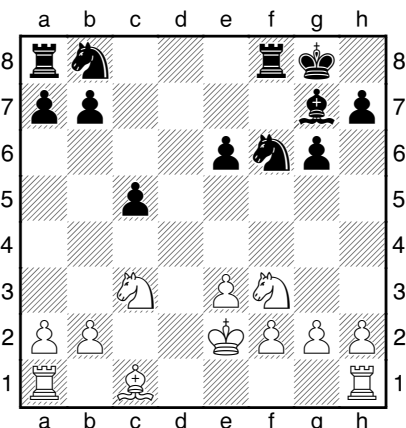
I v závěrečných letech svého života byl Tigran Petrosian mezi šachovou komunitou velice váženým mužem a pro rady a postřehy k němu docházeli ti nejlepší z nejlepších. Nechyběl mezi nimi ani budoucí Petrosianův následník na šachovém trůnu Garri Kasparov. „Před Kasparovem byl tehdy zápas o titul s Anatolijem Karpovem a táta ho učil své šachové filosofii. Byl jeho velkým fanouškem.“ Zahájení zápasu mezi dvěma velkými génii se však bývalý mistr světa již nedožil. Zemřel v Moskvě měsíc před zahájením zápasu.

TIGRAN PETROSIAN - MICHAIL BOTVINNIK

Grünfeldova indická obrana [D 94]
Moskva 1963

1.c4 g6 2.d4 Jf6 3.Jc3 d5 4.Jf3 Sg7 5.e3 Petrosian volil proti Grünfeldově indické velice často tuto nenáročnou variantu. I přes jednobodový náskok svého soupeře se neuchyluje k riziku a je připraven hrát klidnou a jednoduchou pozici, která však v sobě skrývá nemálo jedu.
5...0-0 6.Se2!? dxc4 7.Sxc4 c5 8.d5 e6 „Kdyby chtěl černý dosáhnout nejasné pozice, mohl zahrát 7...Jbd7 s převodem partie do přijatého dámského gambitu, nebo zahrát 8...Je8 s dalším Jd6. V tomto stádiu zápasu však Botvinnik ochotně souhlasil se zjednodušením hry, zejména pokud hrál černými.“ (GM Petrosian)
9.dxe6 Dxd1+ 10.Kxd1 Sxe6 11.Sxe6 fxe6 12.Ke2 „Nejnetrpělivější zvědavci v tiskovém středisku se začali chystat k odchodu. Ale vzniklá koncovka je velice složitá... Bílí pěšci působí lepším dojmem zejména díky existenci černého izolovaného pěšce na e6. Je ovšem jen velice těžké si představit, že se ho bílému podaří někdy ohrozit. Bytostným nedostakem izolovaného pěšce ale není jenom to, že se na něj dá útočit, nýbrž také to, že se mohou před ním ležící pole stát opěrnými body pro soupeřovy figury. Bílý jezdec se

tak v klidu usadí na poli e4.“ (GM Petrosian).

12...Jc6 První nepřesnost. Po 12...Jd5!? 13.Je4 (13.Jxd5 exd5 14.Vd1 Vd8 15.Jg5 Ja6 16.Je6=) 13...Ja6 by se mohlo hovořit pouze o optické výhodě bílého, která by neměla praktický význam. Navíc Garri Kasparov navrhuje pro černého jako solidní možnost pokračování 12...h6!?

13.Vd1 Vad8? Jednodušší bylo Flohrem a následně i Petrosianem navrhované pokračování 13...Kf7!. Dobré bylo znovu 13...h6!?

14.Vxd8 Vxd8 15.Jg5! Bílý jezdec se s tempem přemísťuje na výstavní centrální pozici.

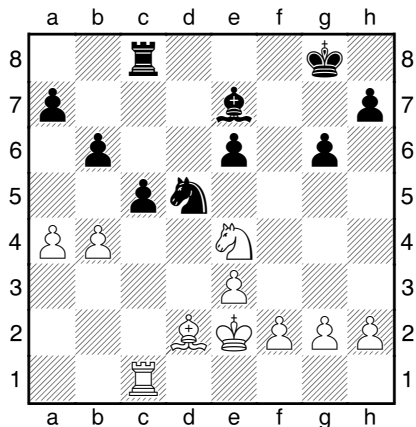
15...Ve8 16.Jge4 Jxe4 Tigran Petrosian mnil, že místo tahu v partii zasluží přednost spíše pokračování 16...b6 17.Jxf6 Sxf6 18.Je4 Sg(e)7, i když i v této variantě je patrné, že na straně bílého je již hmatatelné plus.

17.Jxe4 b6 18.Vb1 Jb4 19.Sd2! Jd5 „Je zjevné, že varianta 19...Jxa2? 20.Va1 Jb4 21.Sxb4 cxb4 22.Vxa7 Sxb2 23.Vb7 je výhodné pro mě. Bylo již jasné, že mého soupeře čeká dlouhá a obtížná obrana.“ (GM Petrosian)

20.a4 Vc8 21.b3 Sf8 22.Vc1 Hrozilo 22...c4 23.Vc1 cxb3 24.Vxc8 b2 25.Vc1 bxc1D 26.Sxc1 s očividnou remízou.

22...Se7 „Tah, který odsoudili téměř všichni komentátoři. V dalším průběhu ale mohl černý dosáhnout přibližného vyrovnání, zatímco po 22...Vc7 23.Jg5 by jej čekala ne právě jednoduchá obrana.“ (GM Petrosian)

23.b4!±

23...c4 Do těžké pozice vedlo také 23...Kf7 24.bxc5 bxc5 25.Kd3 s jasnou výhodou bílého.
24.b5! Kf7?+- Chyba, která vrhla černého do beznadějně pozice. Jediným tahem bylo 24...Sa3 25.Vc2 c3! 26.Sxc3 Sb4 27.Kd2 (27.Kd3? Sxc3 28.Jxc3 Jb4+!) 27...Vc4 28.Sxb4 (28.Kd3 Vxe4!) 28...Vxe4 29.Sd6 Vxa4 30.Vc8+ Kf7 31.Kd3 a5 32.e4 Jf6 33.Vc7+ Kg8 34.f3 s výhodou bílého.
25.Sc3! Sa3 26.Vc2 Jxc3+ 27.Vxc3 Sb4 28.Vc2 Ke7? Jedinou

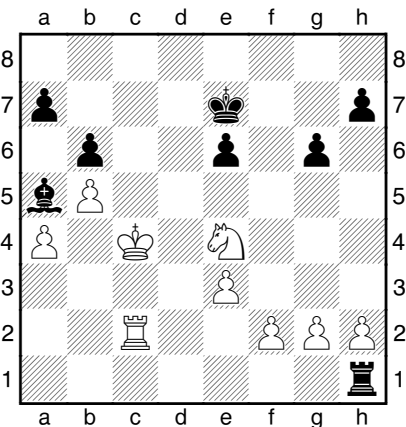
obranou černého bylo podle Michaila Tala zahrát 28...e5 s tím, že po 29.Jd2 c3 30.Je4 Ke6 je černá pozice špatná, ale naděje na získání půl bodu ještě zcela nezemřela.

29.Jd2! c3 Svého pěšce na sloupci „c“ černý nezachrání ani pomocí 29...Sxd2 30.Kxd2 Kd6 31.Kc3 Kc5 32.Vd2! nebo 30...Vd8+ 31. Kc3 Vd1 32. Kxc4, i když podle Petrosjanova mínění může mít černý ve věžovce ještě určité praktické šance na úspěšnou obranu.

30.Je4 Sa5 31.Kd3 Vd8+ 32.Kc4 Vd1 32...Vd7 33.Kb3+-; 32...Vd2 33.Kb3+-

33.Jxc3 Vh1?! Poslední šanci černého bylo brání 33...Sxc3!?. Po 34.Kxc3 Vh1 35.h3 Kd7 36.Kd4! Avšak stále s nevalnou koncovkou.

34.Je4! Nejrychlejší cesta k výhře. Petrosjan vrací pěšce, aby rozhodujícím způsobem aktivizoval všechny svoje figury.

34...Vxh2 35.Kd4! Se smrtelnou hrozbou 36.Vc7+.

35...Kd7 36.g3 Sb4 37.Ke5 Vh5+ 37...Se7 38.Vd2+

38.Kf6 Se7+ 39.Kg7! e5 40.Vc6! Vh1 41.Kf7! Pečetěný tah. Dohrávka, ke které se soupeři sešli v následujícím dnu, již nebyla dlouhá.

41...Va1 42.Ve6! Sd8 43.Vd6+ Kc8 44.Ke8! Sc7 45.Vc6 Vd1 45...Vxa4 46.Jc3 s dalším 47.Jd5 +-.

46.Jg5 Vd8+ 47.Kf7 Vd7+ 48.Kg8 1-0

Václav Pech

NOVÉ KNIHY PRAŽSKÉ ŠACHOVÉ SPOLEČNOSTI

TICHÝ MAT

ŠACHY V KRESLENÉM HUMORU

61 KRESLENÝCH VTIPIŮ
OD 30 AUTORŮ

CENA: 198 Kč + POŠTOVNÉ

SALO FLOHR

MĚL JSEM BOJOVAT!

Biografie a partie Salo Flohra a výsledky a partie z turnaje, hraného na jeho počest

Štefan Gross, Vítězslav Houška, Jan Kalendovský, Pavel Matocha

cena: 140 Kč + poštovné

KNIHY MŮŽETE OBJEDNAT NA ADRESE:
PAVEL.MATOCHA@GMAIL.COM

KALENDÁRIUM

13. – 19. 6. 2009

Gabčíkovo (Slovensko). **Open Gabčíkovo 2009.** Švýcarský systém na 9 kol, tempo 1,5 hod./30 tahů + 1 hod. do konce.

TJ ŠK Gabčíkovo
tel.: +421 31 551 54 90
kosarm@centrum.sk

13. – 21. 6. 2009

Teplice. **Open Teplice 2009.** Švýcarský systém na 9 kol se zápočtem na FIDE a LOK ČR (společný pro všechny kategorie), tempo 2 hod. + 30 s./tah.

Radek Bayer
tel.: 602 141 580
radek.bayer@seznam.cz
openteplice.cz

20. 6. 2009

Mosty u Jablunkova. **Mostecká věž 2009.** Švýcarský systém na 9 kol, tempo 2x15 min.

Pavel Kantor
tel.: 724 227 238
pavel.kantor@seznam.cz
so-tj-sokol-mosty.wz.cz

20. – 26. 6. 2009

Zemplínská Širava (Slovensko). **Zemplínska veža FIDE OPEN.** Švýcarský systém na 7 kol, tempo 1,5 hod./ 30 tahů + 60 min. do konce.

Richard Gerbery
tel.: +421 907 889 968
gerbery@yahoo.com
chemes.sirava.sk

20. 6. 2009

Praha. **Vyšehrad rapid Open 2009.** Švýcarský systém na 9 kol, tempo 2x 20 min.

Šachový klub Vyšehrad
vysehrad.rapid.open@centrum.cz

22. 6. 2009

Praha. Šachový turnaj pro žáky základních a středních škol. Švýcarský systém na 7 kol, tempo 2x15 min.

Růžena Příbylová
tel.: 777 071 192
orbis64@login.cz
www.chessacademy.cz

22. 6. 1968

Pavel Blatný

Slaví své jednadvacáté narozeniny brněnský rodák, český reprezentant a olympionik, velmistra **Pavel Blatný.** Stejný den, jen o sto třicet jedna let dříve, se narodil legendární Paul Morphy.

24. 6. 1968

Čtyřicáté první narozeniny oslaví dlouholetý příslušník světové extratřídy, izraelský velmistr **Boris Gelfand.**

25. 6. 1975

Před třiceti čtyřmi lety se v tehdy sovětské Tuapse narodil exmistr světa v šachu, velmistr **Vladimir Kramnik.**

26. 6. – 5. 7. 2009

Brno. **Šachový festival Duras Open 2009.** Velmistrovský turnaj GM Brno 2009, dva IM turnaje: IM TESPO Engineering, IM Dopravní stavby 2009 a OPEN turnaj hraný jako otevřený přebor Jihomoravského kraje jednotlivců.

Rudolf Moulis
tel.: 607 900 656
moulis@kroknet.cz
skduras.cz

27. 6. 1944

Věra Menčíková

Před šedesáti pěti lety zemřela v Londýně při německém raketovém ostřelování první oficiální ženská mistryně světa **Věra Menčíková.**

27. 6. 2009

Brno. **Open Air Chess Festival 2009.** Vachkův systém (každý sehraje alespoň 21 kol), tempo 2x 5 min.

Jiří Vachek
tel.: 604 565 353
jiri.vachek@tiscali.cz

28. 6. – 5. 7. 2009

Praha. **Memoriál Ludka Pachmana 2009.** Národní open, švýcarský systém na 7 kol, tempo 1,5 hod./ /30 tahů + 30 min. do konce partie.

Růžena Příbylová
tel.: 777 071 192
orbis64@login.cz
www.chessacademy.cz

29. 6. – 5. 7. 2009

Lubawce (Polsko). **4. Mezinárodní Šachový Turnaj Brama Lubawska.** 9 kol, švýcarský systém tempem 90 minut na partii s přídavkem 30 sec. za každý provedený tah.

Marcin Jurkowski
www.brama.przedwojow.pl

1. 7. 1959

Eliška Richtrová

Kulaté narozeniny oslaví reprezentantka Československa a posléze České republiky, olympionička, velmistřyně **Eliška Richtrová.**

Šachový týdeník

vydavatel: občanské sdružení Pražská šachová společnost, Sudoměřská 8, Praha 3 • prazska.sachova@gmail.com
šéfredaktor: Pavel Matocha (tel: 603 861 533, e-mail: pavel.matocha@gmail.com)
výkonný redaktor: Václav Pech (tel: 777 275 621, e-mail: vasek.pech@gmail.com)
sazba a grafická úprava: Jan Reich (e-mail: honza.reich@gmail.com)
editor čísla: Jan Binder (e-mail: binder@musiczone.cz) • jazykový korektor: Jan Mácha